

LEKCIJA 5

GLAGOLI

Glagoli obuhvaćaju veliki dio gramatike hebrejskog jezika i zato imaju veliku važnost. Oni su nositelji radnje u rečenici. **Kada se glagol navodi u rječniku, kao korijen se navodi *Qal perfekt*, treće lice jednine muškog roda.**

Glagoli se tvore od korijena koji se sastoji od **tri konsonanta** (radikala) i to:

- dodavanjem prefiksa (dodaci ispred korijena) i/li sufiksa (iza korijena),
- podvostručenjem jednog od konsonanta u korijenu¹,
- mijenjanjem samoglasnika pod korijenom.

Postoji sedam konjugacija. Evo njihovog kratkog pregleda na primjeru pravilnog glagola "ubiti" (korijen **קטל**, u transliteraciji podebljano):

Naziv	Opis	Oblik	Primjer	Transl.	Prijevod
Qal	normalna radnja	□□□	קָטַל	qāṭāl	ubio je
Nifal	pasiv Qal-a	□□□	נִקְטַל	niqṭāl	bio je ubijen
Piel	intezivirana radnja ili ponavljanje	□□□	קִטַּל	qiṭṭēl	pogubio je
Pual	pasiv Piel-a	□□□	קִטַּל	quṭṭāl	bio je pogubljen
Hifil	uzročna radnja	□□□	הִקְטִיל	hiqṭil	učinio je ubiti
Hofal	pasiv Hifil-a	□□□	הִקְטַל	hōqṭāl	bio je učinjen ubiti
Hitpael	refleksivno	□□□	הִתְקַטַּל	hitqāṭṭēl	ubio se

Svaka konjugacija ima **dva vremena** u pravom smislu riječi, *perfekt* i *imperfekt*. Imperfekt ima više značenja a najčešće se prevodi kao futur, no može značiti i svakodnevnu radnju ili indirektni imperativ (bitan je kontekst). Oni su ujedno i najčešće upotrebljavani za izražavanje predikata. Perfekt se koristi za ono što se dogodilo, a imperfekt za ono što će se dogoditi.

Dobro je primijetiti parove: Qal – Nifal, Piel – Pual, Hifil – Hofal.

U sklopu kolegija ćemo obrađivati samo konjugaciju Qal.

Uz vremena u konjugacijama postoje i **načini** (neke konjugacije nemaju sve), a to su:

imperativ (zapovjedni način prema 2. licu)

infinitiv (apsolutni i konstruktivni)

particip (aktivni i pasivni)

Kao **oblici imperfekta**:

jusiv (zapovjedni način prema 3. licu)

kohortativ (samopoticašan način, zapovjedni oblik prema 1. licu)

Particip

U hebrejskom postoje dva participa: *aktivni* i *pasivni*.

Aktivni - izražava trajnu radnju (često se koristi i kao imenica)

Pasivni - upotrebljava se kao glagolski pridjev

¹ Ako se radi o nepravilnim glagolima (ti glagoli u korijenu sadržavaju guturale, no to mogu biti i glagoli koji sadrže jod, vav, reš ili nun ili imaju zadnja dva suglasnika ista), ta se potreba podvostručenja kompenzira promjenama u suglasnicima.

QAL: PARTICIP AKTIVNI

Lice, rod i broj	Predložak	Primjer	Transl.	Prijevod
Jd. m. r.	□□□	קָטֵל	qōṭēl	(koji je) ubijajući, ubojica
Jd. ž. r.	תְּקַלֶּת	קָטֵלֶת	qōṭēlēt	(koja je) ubijajuća, ubojica (ž.)
	הִקְטִילָהּ	קָטְלָהּ	qōṭ ^ā lāh	
Mn. m. r.	□□□ים	קָטְלִים	qōṭ ^ā līm	(koji su) ubijajući, ubojice
Mn. ž. r.	תְּקַלֶּוֹת	קָטְלוֹת	qōṭ ^ā lōt	(koje su) ubijajuće, ubojice (ž.)

Nekad se koristi i kao imenica, npr. שֹׁפֵט / šōpēṭ znači "sudac" (u upotrebi kao particip aktivni znači "sudeći", misli se na nekog tko stalno sudi).

Ako bi htjeli izraziti **prezent**, to bi napravili uz pomoć osobne zamjenice (**ili imenice**) i participa aktivnog, prezent kao vrijeme samo za sebe ne postoji. Npr.:

zamjenica + □□□	אֲנִי קָטֵל	ʾānî qōṭēl	ja sam ubijajući, ubijam (m. r.)
-----------------	-------------	------------	----------------------------------

QAL: PARTICIP PASIVNI

Lice, rod i broj	Predložak	Primjer	Transl.	Prijevod
Jd. m. r.	□□□	קָטוּל	qāṭûl	ubijen
Jd. ž. r.	הִקְטִילָהּ	קָטוּלָהּ	q ^ā ṭûlāh	ubijena
Mn. m. r.	□□□ים	קָטוּלִים	q ^ā ṭûlīm	ubijeni
Mn. ž. r.	תְּקַטְלוּן	קָטוּלוֹת	q ^ā ṭûlōt	ubijene

Za particip pasivni vrijede pravila koja se koriste za odnos pridjeva i člana. Npr.:

הָאִישׁ הַקָּטוּל	hāʾiš hāqqāṭûl	Ubijen čovjek.
הָאִישׁ קָטוּל	hāʾiš qāṭûl	Čovjek je (bio) ubijen.

Imenice:

- מַלְאָךְ gласnik, poslanik, anđeo
כֶּסֶא stolac, prijestolje

Glagoli:

- שָׁפֵט suditi
כָּתַב pisati
אָכַל jesti
נָתַן dati
הִלָּךְ hodati
יָשַׁב prebivati, obitavati, sjediti

Prijedlozi:

- אֶת ili אֵת prijedlog uz imenicu u akuzativu
Npr. נָתַן אֶת-הַסֵּפֶר „daje knjigu“
עַל- na
בְּעֵינַי- u očima od..., po mišljenju od...

REČENICE

1. זְקֵנִים הִלְכִים:
2. הַנְּעָר כָּתַב בַּסֵּפֶר:
3. הִיפָּה הָאִשָּׁה קָטוּלָהּ:
4. רַע הָרָעַב בְּעֵינֵי-הַיָּלֵד:
5. הַמֶּלֶךְ יָשַׁב עַל-הַכֶּסֶּה:
6. הָאִשָּׁה יָשְׁבָת וְאָכְלָת בַּבַּיִת:
7. הַשֵּׁפֶת נָתַן אֶת-הַסֵּפֶר לַמֶּלֶךְ:

ZADACĀ

- prepisati sve hebr. rečenice (1x)
- transliterirati prve tri rečenice (1x)
- sve prevesti (1x)